



kn.remissvar@regeringskansliet.se

kn.cks.remisser@regeringskansliet.se

[KN2025/00591](#)

Yttrande över promemoria om "Tillsyn och kontroll inom miljöbalkens område" (KN2025/00591), dnr 00049/2025

Miljöförvaltningens synpunkter

Statlig myndighets övertagande av kommunal tillsyn

Miljöförvaltningen anser att det kan finnas fördelar med att en statlig myndighet tar över tillsyn från kommuner, som begär det och som inte har tillräckliga resurser eller kunskaper för att kunna utföra tillsynen på ett kvalitativt sätt. De tillsyn- och kontrollområden som en kommun måste ha kompetens inom är omfattande. Detta innebär att det kan saknas möjligheter för till exempel en mindre kommun att hålla sig uppdaterad och ha möjlighet att uppfylla de krav som lagen ställer på den tillsyn som åligger kommunen. Ett övertagande av tillsyn kan därmed leda till att tillsynen blir mer kvalitativ.

Överenskommelse om utförande av marknadskontroll

De förslag som utredningen presenterar kommer i stor utsträckning underlätta förvaltningens arbete med marknadskontroll. Kontrollen kommer att bli mer effektiv då en marknadskontrollmyndighet, till exempel Kemikalieinspektionen, enligt förslaget kan ingå en överenskommelse med en kommun om att en kommunal nämnd ska utföra viss kontroll enligt marknadskontrollförordningen, om kommunfullmäktige begär det. En sådan överenskommelse kan gälla för en viss tid och får avse till exempel en viss typ av produkt eller produkter som släpps ut på marknaden av en viss aktör.

Det finns en stor mängd lokala, mindre verksamhetsutövare som själva för in de produkter som tillhandahålls för försäljning i Sverige. Dessa faller därmed inom kategorin primärleverantörer och riskerar att undkomma kontroll eftersom det i dagsläget är Kemikalieinspektionen som ansvarar för den kontrollen. Även verksamheter som själva tillverkar, eller byter namn på produkter räknas på samma sätt till kategorin primärleverantör. Som lokal kontrollmyndighet har miljönämnden bättre förutsättningar att utöva marknadskontroll över dessa aktörer och möjligheten att ingå överenskommelse med Kemikalieinspektionen välkomnas därmed.

Förvaltningen håller också med om att möjligheten innebär stora fördelar vad gäller kontrollen av dessa primärleverantörer, eftersom nämnden inte inledningsvis behöver försäkra sig om företagets roll i distributionskedjan för utvalda granskade produkter.

Sammantaget skulle möjligheten till övertagande av viss kontroll bidra till en mer effektiv kontroll av berörda aktörer.

Rätt till ersättning för kostnader m.m.

Det har tidigare funnits en lucka i lagstiftningen när det kommer till nämndens rätt att i marknadskontrollen begära kostnadsfria prover av kemiska produkter, biotekniska organismer och varor. Enligt nu aktuellt förslag får nämnden denna rättighet, vilken är en naturlig följd av nämndens kontrollansvar. Nämnden kommer också få rätt till ersättning för kostnader för provtagning och analys av prover samt för köp under dold identitet (testköp) av kemiska produkter, biotekniska organismer och varor i samband med tillsyn enligt miljöbalken och kontroll enligt marknadskontrollförordningen och kontrollförordningen.

Nämnden ser sammantaget positivt på dessa förändringar som kommer leda till ökade möjlighet för nämnden att upptäcka brister och förhindra olägenheter genom marknadskontrollen.

Föreskrifter om kommunens planering, genomförande och värdering

Enligt förslaget ska regeringen få meddela föreskrifter om hur kommunerna ska planera, genomföra och utvärdera tillsyn enligt miljöbalken och kontroll enligt marknadskontroll och kontrollförordningen.

Förvaltningen håller med om att regleringen skulle bidra till att åstadkomma enhetlig tillämpning av regler inom miljöbalkens tillämpningsområde och att detta skulle få positiva effekter för berörda företag.

Regleringen kommer att innebära begränsningar för kommunernas handlingsutrymme när det kommer till att självständigt organisera den tillsyn och kontroll som kommunerna har ansvar för, vilket är viktigt att regeringen har i åtanke. Förvaltningen anser att det finns en risk att det kommunala självstyret påverkas i någon mån och det är viktigt att det finns en balans mellan denna grundläggande princip och målet med föreskrifterna.

De verksamheter som ligger under kommunens tillsyn är många gånger små till storleken och många till antalet. Det är inte heller ovanligt att det förekommer relativt frekventa ägarbyten i verksamheterna. Med hänsyn till detta kan för långtgående krav på till exempel planering och utvärdering av tillsynen bli så betungande att det hindrar tillsynen, vilket är viktigt att ha åtanke.

Miljönämnden den 13 maj 2025

